

יחסי קירבה ואינטימיות ברשת האינטרנט: בחינת הגורמים המצביים המשפיעים על תוצריה החיוביים של תופעת הסרת העכבות המקוונת

ד"ר נעם לפידות-לפלר* ופרופ' עזי ברק**

רקע

אפקט הסרת העכבות ברשת מתייחס לתופעה של הסרת עכבות ומחסומים מביטויי התנהגות שונים של אדם כשהוא נמצא בסביבה החברתית המקוונת, ה-Cyberspace. אפקט זה עשוי להביא לידי ביטוי התנהגויות בעלות מאפיינים חיוביים המתאפיינים ביחסי קרבה ובתחושת אינטימיות, ומנגד נראה כי תופעת הסרת העכבות מביאה לידי ביטוי התנהגויות בעלות מאפיינים שליליים.

מטרת המחקר

מטרת המחקר הייתה לבדוק את השפעתם של הגורמים המצביים המאפיינים תקשורת בינאישית מקוונת: אנונימיות, אי-נראות והעדר קשר עין, על היווצרות ביטויי התנהגות חיוביים של אפקט הסרת העכבות ברשת. במחקר השתתפו 144 נחקרים והוא נערך באמצעות ניסוי בו תופעלו שלושת המשתנים, ונבדקה השפעתם על ביטויי התנהגות חיוביים בשיח מקוון בין הנבדקים אשר דנו והתווכחו על דילמה באמצעות צ'ט.

ממצאים

ממצאי המחקר הנוכחי עולה כי מרכיב האנונימיות באינטראקציה עם מרכיב אי-הנראות, משפיע באופן בולט על ביטויי התנהגות חיוביים של אפקט הסרת העכבות ברשת. ממצאים אלו מעשירים ומקדמים את ההבנה התיאורטית אודות מהותה של ההתנהגות האנושית הייחודית בסביבה האינטרנטית, ועשויים לתרום לפיתוח תכניות התערבות שיקדמו התנהגויות מקוונות חיוביות. מטרת אלו הן בעלות ערך מעשי וחינוכי רב בעידוד השימוש החיובי ברשת האינטרנט, כמו למשל, בחינתן של סיטואציות המזמנות אינטימיות וקרבה בקרב ילדים ובני נוער, במהלך לימוד מקוון או חונכות ברשת והשפעה על טיבן.

*ד"ר נעם לפידות-לפלר: החוג לייעוץ והתפתחות האדם, הפקולטה לחינוך, אוניברסיטת חיפה; החוג לחינוך מיוחד, מכללת אורנים; החוג למדעי ההתנהגות והחוג לחינוך, המכללה האקדמית עמק-יזרעאל

**פרופ' עזי ברק: החוג לייעוץ והתפתחות האדם, הפקולטה לחינוך, אוניברסיטת חיפה